

Valokopio otettu KRP:ssä 7.4.-99 Oiteja US
Kopia otettu M. Heikkilän sihteeriltä
Keskustelu kohta 7.
Lähde: Alkuperäinen Jäljennös Kopia

11/1

HELSINGIN KÄRÄJÄOIKEUDELLE

LIITE NRO 11 (11 s.)
PTK:N NRO 2522/R/181/99

ASIA Valtion vastuuseen perustuva vahingonkorvausvaatimus, joka perustuu valtion edustajien ja valtion omistaman ja hallinnoiman Kehitysaluerahasto Oy:n edustajien tekemään sopimusrikkomukseen ja sen hyödyntäminen intressiyhtiön kautta. (OK 5.2)

Tuomioistuin Helsingin käräjäoikeus; vahingonkorvauslaki 7 luku § 4.

Viite Pöytäkirja keskinäisistä tavaratoimituksista Suomen tasavallan ja Sosialististen Neuvostotasavaltojen liiton välillä koskien vuosia 1986 – 1990.

- Kantajat**
- 1 Ähtärin Finkelo Oy
  - 2 Markku Heikkilä

Prosessiosoite

Markku Heikkilä
Puh 0400 – 368 424
PL 25
99130 Sirkka

- Vastaajat**
- 1 Suomen valtio; Kauppa – ja teollisuusministeriö
PL 230, 00171 HELSINKI
  - 2 Kehitysaluerahasto Oy (Kera Oy)
Nyk. Finnvera Oy
PL 1127, 70111 Kuopio

Vaatimukset

- 1 Vastaajat veloitetaan yhteisvastuullisesti jäljempänä esitetyin perustein suorittamaan sopimusrikkomuksen ja valtion vastuun sekä Kehitysaluerahasto Oy:n ja Kauppa - ja teollisuusministeriön toimihenkilöiden ja virkamiesten todettujen väärinkäytösten perusteella välittömänä vahinkona 33.000.000 markkaa toteutumattomasta kelon tuonnista korkolain (KorkoL:n) mukaisine korkoineen ja viivästyskorkoineen oheistetun (Liite 1) yksilöidyn selvityksen määrittämin perustein.
- 2 Vastaajat veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulumme tässä asiassa laillisine viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua alioikeuden päätöksestä lukien. Niiden tämän hetkinen määrä on 100.000 markkaa.

Perustelut

Johdanto

Kantajayrityksen perustaja Markku Heikkilä oli aloittanut kelopuiden jalostamisen ja siihen liittyvän liiketoiminnan jo vuonna 1976, kun hän perusti Keloverstas Ky:n nimisen yrityksen. Yritys oli alussa työväline varsinaisen päätoimen (veturinlämmittäjä VR:llä) ja vapaa-ajan yrittämisen erillään pitämiseksi. Kun "vapaa - ajan" askartelu laajeni kerta kerralla, päätti Markku Heikkilä laajentaa kelon jalostamista myös kelorakentamiseen, jolloin kohtuuhintaisen raaka - aineen saanti tuli ongelmaksi. Useiden yhteydenottojen jälkeen Markku Heikkilä havaitsi, että kelon tuonti Neuvostoliitosta oli vähäistä eikä sen tuontia hoidettu keskitetysti eikä ammattimaisesti. Tämä oli lähtökohta Markku Heikkilän seuraaville toimille ja yhteydenotoille. Asiasta on laaja selvitys tämän asiakirjan liitteessä (Liite 2)

Sopimuksen syntyminen / Kauppa - ja teollisuusministeriö

Eri yhteydenottojen perusteella Markku Heikkilä KTM:stä saamiensa ohjeiden mukaisesti hankki toimintaa varten Ähtärin Finkelo Oy nimisen yhtiön pelkästään kelon maahantuontia varten. Yhtiön nimenmuutos rekisteröitiin kesäkuun 18 päivänä 1986. Yhtiön

perustaminen ja erillisen yhtiön käyttäminen oli KTM:n mukaan välttämätöntä, jotta uusi tuontitarkastus (kelo) voitaisiin saada Suomen ja Neuvostoliiton tavaravaihtopöytäkirjaan.

Markku Heikkilä tapasi KTM:n edustajan, kaupallisen neuvoksen Kari J. Talvitien ministeriössä marraskuun 11 päivänä 1986.

Neuvotteluissa käsiteltiin nimenomaan sitä, mitä muita asioita yhtiöltä edellytetään, jotta voidaan ottaa esille kauppaneuvotteluissa Markku Heikkilän esitys kelo puun tuonnin sisällyttämiseksi Suomen ja Neuvostoliiton väliseen tavaravaihtopöytäkirjaan.

KTM:stä annettiin ymmärtää, että kaikki lisätuonti on tavaravaihdon epätasapainon vuoksi tarpeellista, mutta olennaista olisi, että KTM saisi yritykseltä sitä sitovan kirjallisen tuontihakemusehdotuksen, jotta tuontitoivomus voitaisiin kirjata itse tavaravaihtopöytäkirjaan, sen lisäkauppaneuvottelun yhteydessä laadittavaan, osapuolten yhdessä hyväksymään neuvottelupöytäkirjaan.

Ähtärin Finkelo Oy esitti kyseisen tuontitoivomuksen marraskuun 12 päivänä 1986 (Liite 3), johon sisällytetty kelon määrä oli 35.000 m3. Tämän asian neuvottelijat olivatkin tuoneet esille jo vuoden 1986 lopulla käydyissä neuvotteluissa. (24 - 26.11.1986)

Kelopuun tuontihakemus oli myöskin merkitty Neuvostoliiton pääministeri Ryzhoville tammikuun 8 päivänä 1987 luovutettuun luetteloon, joka yksilöi tavaravaihdon epätasapainon poistamiseen tähtäävät toimenpiteet. Tämä tapahtui Kalevi Sorsan johtamien kauppaneuvottelujen yhteydessä.

Tämän jälkeen käytiin maiden välisiä useita ylimääräisiä tarkastusneuvotteluja nimenomaan siksi, että lisätuontitarkastusten saaminen tavaravaihtopöytäkirjojen tavaraluetteloihin oli erittäin vaikeaa. Kelopuuta oli aiemmin tuotu Suomeen, mutta lajittelemattomana muun puun tuonnin yhteydessä, ja sillä ei ollut erillistä tuontiarvoa, vaan se oli samanhintainen kuin samassa kuljetuksessa ollut muu puuaines.

Siten kelo puuntuonti merkittiin ensimmäisen kerran edellä mainittuihin asiakirjoihin Moskovassa helmikuun 3 - 4 päivinä 1987 pidettyjen tarkistusneuvottelujen yhteydessä.

Markku Heikkilä sai KTM:n Erkki Palmqvistiltä helmikuun 5 päivänä 1987 puhelimitse tiedon asian ottamisesta tavaravaihtopöytäkirjaan.

Tämän jälkeen Markku Heikkilä oli säännöllisesti yhteydessä KTM:n Kari J Talvitiehen, joten hän oletti Ähtärin Finkelo Oy:n ja KTM:n välisen sopimuksen kelo tuonnista olevan toteuttamista vailla, koska kysehän oli viranomaistoiminnasta ja siihen liittyvästä virkavastuulla toimimisesta.

11/4

Jälkeen päin on selvinnyt, että toiminta tosiaan alkoi, mutta se toteutettiin KTM:n myöntämin varoin Kera Oy:n ohjaamana rajakauppaa harjoittavan Norinter Oy:n liiketoimena.

Tämä asia salattiin täysin Ähtärin Finkelo Oy:ltä, jolle myöhemmin tuli tieto asiasta ensin Kauppalehdessä olleen Neuvostoliiton keloä koskevan Finnkelo Oy:n (ei rekisteröidyn) ilmoituksen myynti-ilmoituksen kautta ja sittemmin Markku Heikkilälle tehdyn saman yhtiön tekemän kelon ostotarjouksen perusteella.

Markku Heikkilä otti yhteyttä Kari J Talvitien ja hänen esimiehiinsä, jotka kiertelivät ja välttelivät puhumasta jo heidän silloin tietämistään kelotuontijärjestelyistä. Virkamiehet eivät kertoneet rehellisesti, että Ähtärin Finkelo Oy:n sijasta lisenssit sekä tuontijärjestelyt oli annettu pääosiltaan Kera Oy:n itse rahoittamalle ja myöhemmin myös kokonaan omistamalle Norinter Oy:lle

Myöhemmin on selvinnyt, että elokuun 8 päivänä 1987 laadittuun KTM:n salaiseen neuvottelumuistioon oli kirjattu maininta: "Neuvostoliitto ilmoitti, että keloä oli vielä myymättä 10.000 m³". Tämäkin tuontimäärä olisi Ähtärin Finkelo Oy:lle kelvannut, mutta asiasta ei koskaan kerrottu Ähtärin Finkelo Oy:lle.

Siten yritys ei asiasta tietämättömänä aloittanut erillisiä ostoneuvotteluja neuvostoliittolaisen myyjän kanssa. Tiedon salasi Ähtärin Finkelo Oy:ltä ennen kaikkea Kari J Talvitie.

Kari J Talvitie on joutunut antamaan kantajien selvityspyyntöjen vuoksi sitoumuksen yksipuolisesta noudattamatta jättämisestä useita selvityksiä, joiden ristiriitaisuus tukee kantajien käsitystä siitä, että heidän syrjäyttämisesä on perustunut KTM:n ja Kera Oy:n asioista päättävien henkilöiden tarpeeseen koordinoida kantajille sovittu liiketoiminta omille intressiyhtiöilleen.

Toiminta on ollut kaiken kaikkiaan suunnitelmallista ja sitä tukee voimakkaasti se tietoisuus, jonka perusteella tänä päivänä on asianosaiset, jotka sopimusrikkomuksesta aikoinaan hyötyivät, saatettu rikostutkinnan piiriin.

Ähtärin Finkelo Oy:llä ja Suomen valtiolla oli asiassa KTM:n kanssa sovittaessa yhteinen intressi saada kelotuonti "virallistettua", jotta se merkittäisiin omaksi lisätuontiartikkeliksi.

Koska marraskuun 12 päivänä 1986 KTM:lle annettu sitoumus oli taloudellisesti Ähtärin Finkelo Oy:lle merkittävä, niin yhtiö aloitti asiasta myös rahoitusneuvottelut pankin kanssa, koska tuonnin osalta oli viranomaispäätös. Siksi Markku Heikkilä toimi kaikilta osin siten, että Ähtärin Finkelo Oy oli kelotuonnin tuontiyritys.

Kuten liitekertomuksesta selviää sopimusta ei noudatettu ja Markku Heikkilä ja hänen yhtiönsä jäivät kokonaan ulos kelon tuontiprojektissa,

jonka toiminta aika olisi pitänyt olla viisi vuotta.(Vaatus / Reklamaatio, liite 4)

KTM on heinäkuun 17 päivänä 1997 antamallaan vastauksella Ähtärin Finkelo Oy:n korvausvaatimukseen kiistänyt edellä kerrottujen tapahtumien olleen todellista toimintaa kantajien taholta.

Kun tämä vastaus on annettu Kari J Talvitien antaman selvityksen perusteella, niin hän puhuu omassa asiassa, joten on ymmärrettävää, että hän vähättelee kelotuonnin valmistelun ja Ähtärin Finkelo Oy:ltä vaaditun sitoumuksen merkitystä.

Asia muuttuu kuitenkin konkreettisesti, kun on selvitetty asiaan liittyvät muut tapahtumat.(Liite 1)

Kera Oy/ Norinter Oy / Finnkelo Oy(ei Ähtärin Finkelo Oy)

Markku Heikkilälle tuli syksyllä 1987 tieto, että Finnkelon nimisen yrityksen nimissä tarjotaan Neuvostoliitosta tuotua keloä ostettavaksi useissa lehdissä olleella ilmoituksella (mm Kauppalehti). Ilmoittelun takana oli oululainen lakimies Arto Heikkilä ja yhtiönä oli kempeleläinen yritys nimellä Finnkelo Oy. Yhtiö oli perustettu ja jätetty rekisteröitäväksi kesäkuussa 1987 (vrt Ähtärin Finkelo Oy:n rekisteröiminen saman kuukauden aikana).

Finnkelo Oy:tä ei kaupparekisteri kuitenkaan hyväksynyt, jolloin nimi muuttui Pohjolan Kelo Oy:ksi.

Yhtiön toimitusjohtajana oli Eero Juvani ja yhtiön hallituksen puheenjohtajaksi tuli myöhemmin Norinter Oy:n toimitusjohtaja Seppo Ilander.

Asioiden yhteys oli selkeä; Norinter Oy oli Kehitysrahasto Oy:n myötävaikutuksella saanut tietää uudesta taloudellisesti merkittävästä liiketoimesta ja sen sisällyttämisestä valtioiden tavaravaihtopöytäkirjaan.

Kun Markku Heikkilän yritys oli merkitty kelontuojaksi ja asia haluttiin salata, niin se manipuloitiin näyttämään, että kyseessä oli KTM:n hyväksymä maahantuoja.(Ähtärin Finkelo Oy)

Norinter Oy:n ja Kera Oy:n toiminta on kyseisenä ajankohtana ja sen jälkeen aina Norinter Oy:n konkurssiin saakka ollut poliisitutkimusten mukaan epärehellistä ja kyseessä on useiden miljoonien markkojen väärinkäytökset, siksi on asiasta saatavissa nyt lisätietoa, joka jo tässä vaiheessa osoittaa, että tässä vahingonkorvauskanteessa väitetty tahallisuus ja sen kautta saatu taloudellinen hyöty asianosaisille on syntynyt KTM:n ja Kera Oy:n toimihenkilöiden myötävaikutuksella ja heidän tekemillä päätöksillä.

Asiasta annetuissa vastineissaan Kari J Talvitie ristiriitaisesti selvittää, että "väärällä" kelo yrityksellä (Finnkelo Oy) ei ole mitään tekemistä kelo tuonnin kanssa, vaan kelo tuontiin myönnetty lisenssit sai sovitusti rajakauppa harjoittava Norinter Oy, mutta kun KTM:n tuki oli ohjattu Kera Oy:n esityksestä Norinter Oy:lle ja se käytti tukea kelo tuontiin ja vähittäismyyjänä oli Norinter Oy:n toimitusjohtajan intressi yritys on asiayhteys eri oikeushenkilöiden välillä täysin selkeä.

Samalla KTM antoi Ähtärin Finkelo Oy:n ymmärtää, että rajakauppa tarvitsee linsenssiä, mutta tavaravaihtopöytäkirjaan merkitty tuonti ei. Siksi ei ole uskottavaa, että KTM valtioiden välisenä tavaravaihdon asiantuntijana ja neuvottelijana ei olisi tiennyt, että lisenssiperusteinen tuonti koski samaa tuontierää, joka oli neuvoteltu ja sovittu Ähtärin Finkelo Oy:lle.

Siten otsikossa mainittujen yhtiöiden ja niiden asioista päättävien henkilöiden toiminta on ollut vahinkoa aiheuttaessa suunnitelmallista ja tarkoitushakuista, jolla on vahingoitettu kantajia.

KTM:n ja Kera Oy:n toiminta on perustunut KTM:n varojen ohjaamiseen elinkeinotoimintaan, ja joka kerta anoessaan johonkin toimintaan varoja Kera Oy on joutunut yksilöimään kohteet, rahoituksen tarpeen ja toiminnan, johon varoja pyydetään.

Näitä tietoja on systemaattisesti salattu kantajilta.

KTM:n arkistosta löytyy kyseisinä ajankohtina (mm 1987) useita Kera Oy:lle osoitettuja määräraha hakemuksia, joissa on maininta kelo tuonnista tai Norinter Oy:lle suunnatusta tukirahoituksesta mutta kun esimerkiksi Norinter Oy:n saamiin avustusten kohteita kantajien toimesta on pyritty yksilöimään on vedottu "liikesalaisuuteen" tai että ne ovat hyvinkin erikoisin perustein hävitetty

Tietoisuus kelo tuonnin antamisesta "väärälle" kelo tuojalle on ollut ainakin seuraavien henkilöiden tiedossa, ja heidän kohdallaan vastuu tapahtumista voidaan yksilöidä seuraavasti:

KTM

Kari J Talvitie valmisteli asian sekä pyysi Ähtärin Finkelo Oy:ltä sitoumuksen, joka oli ehto kelo tuonnin saamiseen kyseiseen valtioiden tavaravaihtoon liittyvien neuvotteluihin.

Hän tiesi asian hyväksymisen ja sen merkitsemisen lisätuonti asiakirjoihin.

Hän oli tietoinen, että Ähtärin Finkelo Oy voi saada tiedon asiasta vain KTM:ltä (häneltä)

Hän oli tietoinen lisenssien myöntämisestä Norinter Oy:lle

Hän kuten hänen esimiehensä Erkki Palmqvist ovat olleet tietoisia, mihin toimintaan Kera Oy:n kautta tulleet kelo tuontiin ohjatut rahoitukset ohjattiin (Norinter Oy)

Norinter Oy:ltä ei vaadittu puheena olevaa sitoumusta, vaan asia toteutettiin Kera Oy:n esityksen mukaisesti.

7 11/2

Erkki Palmqvist on Kari J Talvitiien esimiehenä ainakin vuoden 1987 alusta lähtien ollut tietoinen, että Ähtärin Finkelo Oy:n sitoumus oli KTM sitova, kun hänellä oli tarve ennen TV - uutisia (05.02.87) soittaa Markku Heikkilälle asiasta ja sen toteutumisesta. (Liite 5)

KERA Oy

Kera Oy:n silloinen hallituksen varapuheenjohtaja Markus Aaltonen on Markku Heikkilän lapsuuden ystävä ja tunti hänen kelo "harrastuksensa". (Liite 5)

Hän oli tietoinen Ähtärin Finkelo Oy:n hakemuksesta ja sen vaatimasta sitoumuksesta. Hän osallistui Kera Oy:ssä päätöksiin, jossa Norinter Oy:n taloudellista tilannetta kohennettiin sekä avustuksilla että osallistumalla yhtiön omistamiseen.

Markus Aaltosen puoleen Markku Heikkilä kääntyi myös silloin kun hän vuoden 1987 keväällä luuli tarvitsevänsä neuvotteluavustajia omiin kauppaneuvotteluihin kelonmyyjien kanssa, samoin silloin kun petoksellinen toiminta vuoden 1987 kesällä selvisi Markku Heikkilälle. Ilmeisesti nyt rikostutkinnassa olevat henkilöt pystyivät "pelottelemaan" hänet muilla syillä, koska hän ei asiaa vienyt eteen päin huolimatta asemastaan Keran Oy:n hallituksessa.

Kera Oy:n rahoituspäätöksistä koskien kelotuontia ja Norinter Oy:tä Aaltonen vähintäänkin on ollut tietoinen.

Kera Oy:n johtokunnan puheenjohtajana toimi Eino Petäjäniemi, jonka johdolla Norinter Oy:hyn kohdistuneet "tukitoimet" toteutettiin. Yksi toiminnan seuraamus oli, että Ähtärin Finkelo Oy syrjäytettiin asianosaisuudesta KTM:n suostumuksella ja hyväksynnällä koko valtioiden väliseen tavaravaihtoon liitetystä kelontuonnista ja asia salattiin nimenomaan Markku Heikkilältä KTM:n toimesta.

Vs varatoimitusjohtajana toimi silloin Raimo Sailas, jonka on täytynyt tietää ja toimia Norinter Oy:n taloudellisia vaikeuksia käsittelevissä asioissa, ja koska Eino Petäjäniemi on kuollut, on Sailaksen kuuleminen Kera Oy:n johdon ratkaisuihin kanteen tarkoittamassa asiassa välttämätöntä.

Kera Oy:n edustajana Norinter Oy:ssä vuoden 1987 toimi Matti Sulander. Hän oli juuri se henkilö, joka Kera Oy:n puolesta valvoi Norinter Oy:lle annetun kelontuonnin toteuttamista, jota Kera Oy rahoitti tulella osakkaaksi Norinter Oy:hyn. Asia toteutettiin osakepääoman korotuksin, lainoja vakauttamalla ja antamalla muuta rahoitustukea. Jo silloin oli kantajayhtiön asema kelontuonnissa huolimatta KTM:n ja yhtiön välisistä suullisista ja kirjallisista sitoumuksista huolimatta "unohdettu".

Kantajayhtiön asianosaisuudesta

KTM:n Kari J Talvitie on esimiehilleen antamissaan selvityksissä painottanut, että se valtioiden edustajien neuvottelu, joka vuoden 1987 alussa johti kelotuonnin merkitsemiseen tavaravaihtopöytäkirjaan ei sisällä mainintaa tuojahdokkaasta, Ähtärin Finkelo Oy:tä.

Peruste on harhaanjohtava, koska asiakirjassa ei ole minkään toisenkaan yhtiön nimeä. KTM:n ja Ähtärin Finkelo Oy:n välinen sitoumus oli sen sijaan suomalaisten neuvottelijoiden papereissa, koska Kari J Talvitien oman kertoman mukaan se vaadittiin, jotta asia voitaisiin vakuuttavasti esittää todellisena tuontiartikkelina Neuvostoliiton kauppaneuvottelijoille.

Kantajat eivät alunperinkään lähteneet siitä, että kun he olivat kiinteästi sitoutuneet 35.000 m³ kelon tuontiin, niin heille ei kelpaisi suurempi tai pienempi kelon määrä.

KTM:n antama selvitys, että neuvostoliittolainen kelonmyyjä ei olisi ollut halukas keskustelemaan Ähtärin Finkelo Oy:n kanssa on totuuden vastainen, koska myyjiin yhteydessä ollut venäjänkielinen yhteyshenkilö ei tiedä asiasta mitään. (hän on luvannut antaa asiasta tarvittaessa erillisen lausuman)

Jos KTM:n väittämä olisi pitänyt paikkansa, olisi oikeudellinen peruste sitoumuksen purkamiselle ja peruuttamiselle ollut olemassa. Tätä ei koskaan ole KTM:n taholta edes esitetty epävirallisesti. On perusteltua väittää, että sitoumus on kuitenkin edelleen voimassa ja sitä on KTM:n toimin yksipuolisesti rikottu jättämällä asia sikseen ja hyväksymällä (ja rahoittamalla) toteuttajaksi toinen yhtiö.

Ähtärin Finkelo Oy:n ja KTM:n välisen sitoumuksen synnyttäminen tapahtui siten, että KTM:stä tuli sopimusosapuoli kantajayhtiöön nähden, kun KTM vaati, että asian vieminen kauppaneuvotteluihin edellytti sopimuskumppaniksi soveltuvan suomalaisen yhtiön (Markku Heikkilä perusti juuri siksi yhtiön) Lisäksi KTM:n oma vaatimus oli, että asia otettaisiin esille ko neuvotteluissa vain, jos sopimusosapuoli antaa etukäteissitoumuksen ostettavasta tuotteesta ja sen määrästä. Asia on ymmärrettävissä, kun kyse oli neuvotteluista tavaravaihdon epätasapainon korjaamisesta juuri uusien tuontiartikkelien kautta.

Sopimussidonnaisuus syntyi, kun Ähtärin Finkelo Oy antoi KTM:lle sen vaatiman ostositoumuksen. Jo pelkkä ostotarjous ilman erillistä määrään sidonnaisuutta synnyttää sopimusvastuun, koska tarjouksen tekijä on sidottu tarjoukseen kun se on olemassa. (OikTL 7§). Koska KTM hyväksytti valtioiden väliseen tavaravaihtosopimukseen kelontuonnin ja vastineeksi kuittasi osan tavaravaihdon edellyttämästä Suomen tuonnista, niin valtio (KTM) sitoutui sen ja Ähtärin Finkelo Oy:n sopimuksen perusteella tuonnin toteuttamiseen.

Edellä kerrotun perusteella toteutui OikTL:n oikeusnormiston mukainen tarjouksen/sitoumuksen vaatima vastaus. (KTM / Palmqvist ilmoitus hyväksymisestä Markku Heikkilälle)

Kun koko tuontisuunnitelma toteutettiin neuvottelijoiden ja KTM:n virkamiesten virkavastuulla, on Ähtärin Finkelo Oy:n oikeudellinen asema ollut sitoumuksen sisällön osalta sitä lopullisesti sitova heti kun tuonti merkittiin tavaravaihtopöytäkirjaan.

Kun KTM vuoden 1987 aikana esti asian salaamalla Ähtärin Finkelo Oy:ltä kelontuonnin aloittamisen ja "toisella kädellä" rahoitti juuri samaa toimintaa Kera Oy:n intressiyhtiö Norinter Oy:ssä, niin tosiasiassa kyse on ollut harkitusta yksipuolisesta sopimusrikkomuksesta, josta syntynyt vahinkovastuu kuuluu valtiolle ja KTM:n hallinnoimalle Kera Oy:lle.

Kuka vastuuhenkilöistä aikoinaan päättikin jättää Ähtärin Finkelo Oy:n osattomaksi kelontuonnista, on ollut varmasti tietoinen Ähtärin Finkelo Oy:n ja KTM:n välisestä sopimuksesta, joten tämä vilpillisyys poistaa sellaisenaan Kari J Talvitien ja muiden vastuuhenkilöiden selitysten uskottavuuden.

Vaikka KTM:n ja muiden asianosaisten antamat selitykset antavat sen mielikuvan, että sopimusta ei koskaan ole syntynytäkään, vaan kyse on ollut vain neuvostokaupan menettelytapojen noudattamisesta, on sopimusvastuun syntyminen perusteltavissa myös sillä, että sopimusketjun kolmas(kelon myyjä) osapuoli myi suomalaiselle yhtiölle kelopuuta ja tuonnin rahoitukseen käytettiin KTM:n varoja Kera Oy:n yksilöidyn rahoitusselvityksen perusteella, jossa viitattiin valtioiden väliseen tavaravaihtopöytäkirjaan. Kun tuonti oli KTM:n rahoittamaa, niin voidaan hyvin kysyä: Mihin muuhun olisi Ähtärin Finkelo Oy:n sitoumusta voitu käyttää kun juuri tähän valtioiden välisen tavaravaihtopöytäkirjan mukaiseen kelon tuontiin ?

Aiheutettu vahinko ja sen seuraamukset

Ähtärin Finkelo Oy:n ja Markku Heikkilän vahingonkorvauksen perusteet ja niiden määrä sisältyvät oheistettuun erilliseen yksilöityyn selvitykseen. (Liite 1)

Se sisältää myös tässä kanteessa vaaditun korvauksen yksilöinnin ja arvioi myös vahingonkorvausvastuuta muilta osin oikeuskäytännön pohjalta.

Ajallisesti vahinkoa arvioitaessa täytyy painottaa, että tavaravaihtopöytäkirjan voimassa olo aika oli viisi (5) vuotta ja tavaravaihdon osalta jouduttiin käymään jatkuvasti tarkistusneuvotteluja, joten sekä Ähtärin Finkelo Oy toisaalta ja KTM toisaalta olisivat voineet neuvotella sopimuksen määrästä ja keloon liittyvistä muista mahdollisuuksista koko sopimuksen toteuttamisen ajan.

Edesellä mahdollisuutta KTM ei Ähtärin Finkelo Oy:lle suonut, joten kantajien ei voida osoittaa toimineen asiassa edes käytännön vastaisesti tai muulla tavoin poistaneen sopimuksen sitovuutta.

Oikeuskäytännössä on todettavissa, että vahingonkorvausta synnyttäviä vastuuperusteista yleisin on ns. ekskulpaatiovastuu eli käännettyyn todistustaakkaan perustuva, ja sitä edustaa tuottamus, joka esti sopimuksen toteutumisen kantajiin nähden.

Täten KTM (valtion) sopimusrikkomus on aiheuttanut vahingonkorvausvastuun ja kantajat ovat oikeutetut vahingonkorvauksiin myös välillisten vahinkojen osalta.